

آمار ضد و نقیض محیط زیست از تلفات نشخوار کنندگان کوچک

کابوس طاعون بر سر حیات وحش و دامهای سه استان کشور

زهر افشار
خبرنگار

نیم
نگاه

■ معاون فنی اداره کل حفاظت محیط زیست خراسان شمالی؛ علت عمده انتشار بیماری در حیات وحش، انتقال آن از دام اهلی است و برخی از دام‌ها که تحت پوشش واکسیناسیون قرار نگرفته‌اند بیماری را به وحش منتقل می‌کنند.

با توجه به سرمای هوا، پیش‌بینی می‌شود بیماری در کمترین زمان مهار شود.

■ مدیرکل دفتر قرنطینه و امنیت گوشتی سازمان دامپزشکی کشور؛ گزارشی مبنی بر آلوده بودن دام‌های اهلی در مناطق طالقان کرج، سالوک خراسان شمالی و دلیر مازندران برای آنها ارسال شده است، وجود دام آلوده را رد نمی‌کنیم اما این احتمال را هم می‌دهیم که طاعون نشخوار کنندگان در میان حیات وحش منطقه وجود داشته باشد.

زلزله همان «هیچ» را هم از مردم اندیکا گرفته است

ایران زمین- سنگ روی سنگ گذاشته‌اند و با چوب و پوشال و کیسه و نایلون، روی آن سقف ساخته‌اند و آسمش شده است خانه؛ زلزله‌های بی‌صدای اندیکا را فریاد کرده زاگرس‌نشینان خاموش و بی‌صدای اندیکا را فریاد کرده است. حالا همه می‌دانند آن سنگچین‌ها که پناهگاه روستاییان و عشایر اندیکا در برابر بادهای سرد پاییز و سوز زمستان بود، دیگر نیست.

اندیکا این روزها روی نوای زلزله قرار گرفته؛ تنها از ۱۵ تا ۱۹ مهرماه سال جاری وقوع ۱۰ زمین‌لرزه بین دو تا پنج ریشتری در قلعه خواجه شهرستان اندیکا به ثبت رسیده و در همین زمان نیز ۶ زمین‌لرزه در منطقه چلگرد استان چهارمحال و بختیاری با فاصله ۴۶ کیلومتری تا قلعه خواجه رخ داد. خبرنگار مهر، در گزارش میدانی خود می‌نویسد: خنکای هوای پاییز باعث شده بود تا اهالی طبق عادت همیشگی پتوهای خود را روی تخت‌های فتری گذاشته و سفره خواب را بیرون از خانه پهن کنند و همین امر هم باعث شده بود تا زلزله آسیب جانی نداشته باشد؛ اصلاً قابل پیش‌بینی نیست اگر فقط ۲۰ روز دیرتر این زلزله‌ها رخ می‌داد چه

بلایی سر مردمی می‌آمد که کنار چراغ‌نفتی‌های خود و زیر سقف‌هایی از جنس کاگل آرمیده‌اند.

هرچند بسیاری از مردم در راه برگشت از بیلاق خود (چهارمحال و بختیاری) به سمت اندیکا هستند ولی دلهره از دست رفتن خانه‌هایشان و ترس از بروز زلزله‌های دوباره آن هم در فصل سرد، آنها را دچار غمی مضاعف کرده است.

چادرهای ارسالی به مناطق زلزله‌زده مناسب آب و هوای آن بخصوص زمان بارش باران و برف نیست و با وجود خانواده‌های پرجمعیت، ظرفیت چادرها تنها چهار نفره است.

گل‌گل، گل سفید و درب سوسن سرخاب که ۸۰ کیلومتر تا مرکز شهرستان اندیکا و ۲۵۰ کیلومتر تا مرکز استان فاصله دارند و روستاهای بخش چلو جزو روستاهایی هستند که بنا به اعلام اهالی بیشترین آسیب را دیده‌اند. برخی اهالی روستاهای مختلف نیز از انجام نشدن بررسی و ترسیدن کمک‌های مورد نیاز گلایه دارند؛ البته یکی از مهم‌ترین دلایل این اعتراض‌ها فاصله زیاد بین روستاها و طی شدن زمان بسیار برای رسیدن به هر روستاست. معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری خوزستان با اشاره به اینکه شهرستان اندیکا در مجموع ۵۰ هزار نفر جمعیت و ۶۰۰ روستا دارد، بیان می‌کند: اندیکا شهرستان پهناوری است که روستاهای آن پراکنده و با فاصله زیاد نسبت به هم و دارای راه‌های مواصلاتی صعب‌العبور هستند؛ بعضی از روستاها نیز راه دسترسی ندارند و سکونتگاه‌هایی که مردم برای خودشان ساخته‌اند نیز نایب و بر اساس استانداردهای فنی و مهندسی نیست.

فاضل عبیات با اشاره به اینکه تنها دو شهر این شهرستان جمعیت زیر ۲۰ هزار نفری دارند، ادامه می‌دهد: چنین جمعیتی به این معناست که بافت شهرهای اندیکا نیز روستایی است؛ شهرستان اندیکا جزو شهرستان‌های محروم کشور و در سال‌های گذشته نیز جزو لیست ۳۱ شهرستان کم‌برخوردار ارزیابی شده کشور قرار گرفت.

صادق شاه‌ورایور مسئول بسیج دانشجویی استان خوزستان هم که به همراه جمعی از نیروهای جهادی در شهرستان زلزله زده اندیکا حضور داشته مشاهداتی میدانی خود از روستاهای زلزله زده این منطقه را چنین توصیف می‌کند:

اندیکا بیش از سه ساعت با اهواز فاصله دارد، با توجه به پراکندگی عجیب این شهرستان، فاصله روستاهای آسیب دیده از زلزله با مرکز این شهر حدود ۴۵ دقیقه تا یک ساعت و نیم است.

امدادسانی به روستاهای زلزله زده با دو چالش جدی مواجه است، چالش اول روستاهایی که در ارتفاعات قرار دارند و هیچ راه دسترسی به آنها وجود ندارد برای مثال روستای بنه شیرمحمد در کنار جاده قرار دارد ولی مثال منازل روستایی به‌صورت پراکنده تا نوک کوه ساخته شده‌اند و هیچ راه ماشین‌رو و پیاده رویی وجود ندارد در رسیدگی به این روستا پس از زلزله غفلت شده است، چالش دوم روستاهای دورافتاده است که به دلیل وضعیت نامناسب جاده‌ای با خودروی معمولی امکان دسترسی به آنها وجود ندارد. اگر می‌خواهید از تمام مناطق زلزله زده بازدید کنید حتماً از خودروی شاسی دار یا سایپا محلی استفاده کنید. خسارات زلزله اخیر غالباً در بخش چلو شهرستان اندیکا است. مردم این بخش زندگی عشایری دارند و نیمی از سال در خوزستان و نیم دیگر در چهارمحال و بختیاری ساکن هستند، به دلیل کوچ رو بودن اهالی این منطقه و بی‌توجهی به محرومیت آنها در سال‌های گذشته، حتی اگر زلزله‌ای در کار نبود از دیدن شرایط وخیم زندگی ساکنان روستاهای این بخش شرمند می‌شدید.

اما روستاهای زلزله زده اندیکا چه نیازمندی‌ای دارند؟ بنابر مشاهدات میدانی در ابتدای کار باید به میزان مورد نیاز چادر به منطقه ارسال شود خصوصاً چادرهای برزنی که قابلیت استفاده در سرما دارند، برخی لوازم خانگی اهالی منطقه مانند یخچال و کولر... بر اثر زلزله آسیب دیده است که مردم محروم این منطقه توان تعویض یا تعمیر آن را ندارند، چنانچه برخی لوازم ابتدایی مانند پلیت و سیمن فرام فرام مردم برای تعمیر آغل گوسفندان خود اقدام می‌کنند، از طرفی سرما نزدیک است و برخی منازل سنگ چین شده کاملاً فرو ریخته‌اند و برخی ترک برداشته‌اند در هر دو صورت این منازل قابل سکونت نیستند لذا باید طرحی سبک، مقاوم و با مدت زمان اجرای کوتاه برای آنها اجرا شود.

دام‌های روستاهای منطقه را تهدید می‌کند. روابط عمومی محیط زیست خراسان شمالی در اطلاعیه‌ای اعلام کرد: تعداد ۲ لاشه مربوط به گونه بزغاله وحشی توسط محیطبانان در منطقه حفاظت شده سالوک کشف و سوزانده شد. همچنین تعداد ۱۰ اکیپ دو نفره محیطبانان به همراه کارشناسان حیات وحش و یگان حفاظت محیط زیست در مجموعه سالوک وظیفه پایش منطقه را به عهده دارند. براساس این اطلاعیه، طبق اعلام اداره کل دامپزشکی استان خراسان شمالی نتیجه نمونه آزمایش‌های ارسالی حیات وحش منطقه سالوک بیماری (طاعون نشخوار کنندگان کوچک) تشخیص داده شده و بر این اساس اقدامات لازم از سوی ادارات کل حفاظت محیط زیست و دامپزشکی خراسان شمالی جهت کنترل بیماری

در منطقه سالوک در حال انجام است. معاون فنی اداره کل حفاظت محیط زیست خراسان شمالی هم به ایرنا، گفت: برای جلوگیری از شیوع طاعون نشخوار کنندگان کوچک از دامداران خواسته شده تا هرچه سریع‌تر گله‌های خود را از ارتفاعات منطقه سالوک اسفراین خارج کنند. حبیب لشکری اظهار داشت: مهلت پروانه چرای دام در منطقه سالوک به پایان رسیده است اما هنوز هم شماری از دامداران گله‌های خود را از عرصه خارج نکرده و در این زمینه مقاومت دارند اما حضور گله‌ها در شرایط کنونی و با توجه به شیوع طاعون برای دام اهلی و نیز وحش خطر آفرین است.

معاون فنی اداره کل حفاظت محیط زیست خراسان شمالی اظهار داشت: با توجه وحش تلف شده در منطقه سالوک به علت طاعون به ۱۴ رأس رسیده است، البته برای بررسی بیشتر، گروه‌هایی از کارشناسان امروز منطقه را مورد پایش قرار می‌دهند. لشکری با بیان اینکه قریب به اتفاق وحش تلف شده نابالغ و ضعیف هستند، افزود: برای جلوگیری از شیوع بیماری، لاشه‌های وحش تلف شده جمع‌آوری و سوزانده شده و ضدعفونی آبخورها هم انجام شده است. وی درباره علت شیوع بیماری طاعون نشخوار کنندگان کوچک در وحش گفت: علت عمده انتشار بیماری در حیات وحش، انتقال آن از دام اهلی است و برخی از دام‌ها که تحت پوشش واکسیناسیون قرار نگرفته‌اند بیماری را به وحش منتقل می‌کنند.

دارویی استان بناست سطح گیاهان دارویی در پایان سال ۱۴۰۳ از ۱۷۰۰ هکتار در حال حاضر به ۲۰۰ هکتار افزایش یابد. وی این برنامه دارویش را در سال ۱۳۹۹، براساس مناطق ۹ گانه استان، معرفی و در برنامه توسعه قرار گرفته‌اند. وی از افزایش ۵ برابری کشت چای ترش در خوزستان در مقایسه با سال گذشته خبر می‌دهد و می‌افزاید: در سال زراعی ۱۳۹۹، حدود ۱۷ هکتار از اراضی خوزستان به زیر کشت این محصول رفته بود و ۱۷ تن محصول تولید شد، این در حالی است که در سال جاری ۸۲ هکتار از اراضی خوزستان به زیر کشت این محصول رفته و انتظار می‌رود بیش از ۸۰ تن محصول گل سرخ چای ترش به‌دست آید. وی تصریح می‌کند: با هدف تشویق کشاورزان برای کشت چای ترش به ازای کشت هر هکتار این محصول، تسهیلات ۱۶۵ میلیون ریالی به کشاورزان پرداخت می‌شود.

مدیر امور باغبانی سازمان جهاد کشاورزی خوزستان خاطرنشان می‌کند: کشت چای ترش اشتغالزایی مناسبی دارد و در مدت زمان کاشت، داشت و برداشت این محصول برای هر هکتار یک نیروی کارگر ثابت نیاز است. همچنین با توجه به اینکه در حال حاضر برداشت آن به‌صورت کاملاً دستی صورت می‌گیرد، هنگام برداشت که حدود یک ماه طول می‌کشد روزانه ۱۰ نفر مشغول به کار می‌شوند. به گفته وی با توجه به برداشت دستی این محصول و هزینه بالای کارگری، جهت کاهش هزینه برداشت توصیه می‌شود این کشت در نزدیک منازل روستایی انجام شود تا از پتانسیل خانواده بیشتر استفاده شود. با احتساب هزینه برداشت، هر هکتار ۵۰۰ میلیون ریال هزینه دارد که با توجه به تولید میانگین یک تن در هکتار و قیمت فروش حدود هر کیلوگرم ۱۵۰۰ میلیون ریال کشت این محصول کاملاً نوبه اقتصادی دارد و سودآور است. در نتیجه علاوه بر فروش گل و برگ چای، فروش بذر هم امکان پذیر است.

معاون بهبود تولیدات گیاهی سیستان و بلوچستان: چای ترش نیز مانند دیگر گیاهان دارویی دست کاشت استان سیستان و بلوچستان از جمله حنا، زیره سبز و نیل زیر چتر حمایتی جهاد کشاورزی قرار دارد. برای تشویق کشاورزان علاوه بر ارائه تسهیلات حمایتی در جاهایی که مشکل آب وجود نداشته باشد حتی زمین رایگان برای کشت چای ترش در اختیار کشاورزان قرار می‌گیرد.

وی با اشاره به اینکه چای ترش بوته‌ای یک‌ساله است که کشاورزان بذر آن را از دیهشت ماه کشت و محصول آن را آبان ماه برداشت می‌کنند، تصریح می‌کند: در سیستان و بلوچستان ۸۰۰ هزار هکتار از اراضی کشاورزی که عمدتاً در اطراف دلگان قرار دارد، زیر کشت این محصول رفته و امسال انتظار می‌رود ۶۵۰ تن محصول بدهد. در حال حاضر با شروع برداشت این محصول گل سرخ بوته چای ترش با کیلویی ۴۰ هزار تومان خریداری می‌شود. طوقی خاطرنشان می‌کند: این محصول بیشتر در استان‌های نیمه جنوبی کشور از جمله سیستان و بلوچستان، کرمان و خوزستان کشت می‌شود.

داشتن کبیدی سالم، تسکین دردهای عضلانی، درمان افسردگی، ضد پیری و ضد سنگ مثانه و کلیه مفید باشد.

■ تولید ۶۵۰ تن چای ترش در سیستان و بلوچستان

سیستان و بلوچستان یکی از استان‌هایی است که کشت چای ترش در آن مورد استقبال کشاورزان قرار گرفته و حالا نخستین استان تولیدکننده این نوع چای به‌شمار می‌رود. «امان‌الله طوقی» معاون بهبود تولیدات گیاهی سیستان و بلوچستان می‌گوید: در سال‌های اخیر مردم توجه بیشتری به دمنوش‌های گیاهی پیدا کرده‌اند و حالا فقط به آنها به چشم یک نوشیدنی گرم نگاه نمی‌کنند بلکه خواص آن را نیز در نظر دارند. به گفته وی، چای ترش نیز مانند دیگر گیاهان دارویی دست کاشت استان سیستان و بلوچستان از جمله حنا، زیره سبز و نیل (گیاه دارویی با عملکرد حنا که مورا به رنگ مشکی در می‌آورد) زیر چتر حمایتی جهاد کشاورزی قرار دارد.

وی تأکید می‌کند: برای تشویق کشاورزان علاوه بر ارائه تسهیلات حمایتی در جاهایی که مشکل آب وجود نداشته باشد حتی زمین رایگان برای کشت چای ترش در اختیار کشاورزان قرار می‌گیرد.

«احمد جسته» کارشناس چای به «ایران» می‌گوید: در بخش بین‌الملل فقط به چای سیاه که از گیاهی به‌نام «کاملیا سیننسیس» به دست می‌آید چای می‌گویند. اما امروزه انواع دمنوش حتی شکوفه گیلاس و دانه «به» نیز از دمنوره قسمت‌های دیگر گیاهان تهیه می‌شود که بهتر است به آنها چای گیاهی بگوییم. چای ترش نیز از این دسته است که به دلیل خواص درمانی که دارد، این روزها طرفداران خاص خود را پیدا کرده است. به گفته وی، چای ترش از یک نوع گیاه با گل‌های قرمز به دست می‌آید که منشأ آفریقایی دارد و با گل سرخ معمولی متفاوت است. این چای طعم ترشی دارد و به اصطلاح دهان را جمع می‌کند. وی با اشاره به خواص دارویی بی‌شمار این چای می‌افزاید: مصرف چای ترش می‌تواند برای جلوگیری از فشار خون، کاهش کلسترول، کاهش قند خون،

تشویق کشاورزان کرمان، سیستان و بلوچستان و خوزستان برای تولید یک محصول کم آب بر و پر بازده

توسعه کشت چای ترش با تسهیلات بانکی و زمین رایگان